

Sygn. akt I C 24/22

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 maja 2022 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny:
Przewodniczący: sędzia Tadeusz Kotuk
Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Szymańska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 maja 2022 r. w G. sprawy z powództwa (...) S.A. w B. przeciwko O. S.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego O. S. na rzecz (...) S.A. w B. kwotę 23.013,28 zł (dwadzieścia trzy tysiące trzynaście złotych dwadzieścia osiem groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od dnia 6 września 2019 r. do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

III. zasądza od pozwanego O. S. na rzecz (...) S.A. w B. kwotę 5.362,94 zł (pięć tysięcy trzysta sześćdziesiąt dwa złote dziewięćdziesiąt cztery grosze) tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. wyrokowi w punkcie I. nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt I C 24/22

UZASADNIENIE

Stan faktyczny

W dniu 26 kwietnia 2019 r. doszło do zawarcia umowy pożyczki gotówkowej nr (...) pomiędzy (...) S.A. w B. a O. S. (jako konsumentem). Całkowitą kwotę pożyczki określono w umowie na sumę 25.000 zł, całkowitą kwotę do zapłaty – na 60.864 zł, miesięczną ratę na – 1.268 zł, ilość rat – 48. Ponadto w umowie kwotę 25.000 zł określono jako „kredytowane koszty pożyczki”, prowizję wyznaczono na sumę 22.271 zł, opłatę przygotowawczą – 129 zł, opłatę za (...) – 2.600 zł.

Dowód: umowa, k. 94-102

Pozwany spłacił wierzytelność wynikającą z w/w umowy do sumy 1.086,72 zł.

Okoliczność bezsporna

Pozwany wystawił podpisany przez siebie weksel własny in blanco, wydany powodowi, który ten uzupełnił na sumę 60.544,24 zł i wezwał pozwanego do wykupienia – bezskutecznie, wraz z wypowiedzeniem umowy pożyczki (w dniu 6 sierpnia 2019 r.). Wcześniej (pismem z dnia 8 lipca 2019 r.) – również bezskutecznie – wzywał pozwanego do zapłaty zaległości 2 rat pożyczki.

Okoliczności bezsporne

Ocena dowodów

Treść umowy stron ustalono w oparciu przedłożony dokument prywatny obejmujący jego treść. Analiza tekstu umowy nie daje żadnych podstaw do stwierdzenia, że był on przedmiotem negocjacji z konsumentem. Konkluzje materialnoprawne z analizy treści umowy zawarto poniżej.

W pozostałym zakresie stan faktyczny jest bezsporny (pozwany nie zajął stanowiska w sprawie).

Kwalifikacja prawna

Roszczenie wekslowe uznano za zasadne jedynie w takim zakresie, w jakim istnieje i jest wymagalna zabezpieczająca go wierzytelność wynikająca z umowy zawartej z konsumentem. Po analizie dokonanej przez Sąd z urzędu uznano za abuzywne zapisy umowy pożyczki w zakresie dotyczącym: prowizji, opłaty przygotowawczej i opłaty za (...), co łącznie obejmuje sumę 25.000 zł, w tym zakresie zapisy wzorca umowy nie wiążą konsumenta. Są to świadczenia uboczne, powód nie udowodnił, że były efektem negocjacji stron przez zawarciem umowy. Rozczłonkowanie ich na różne tytuły jest zdaniem Sądu zabiegiem sztucznym na niekorzyść konsumenta, w istocie sprowadzającym się do pojedynczego dodatkowego obciążenia finansowego osoby zamierzającej uzyskać pożyczkę konsumencką. W dotąd rozpoznawanych sprawach na tle analogicznych umów nie zdarzyło się, aby klient będący konsumentem uzyskał zblizną pożyczkę bez „skorzystania” z (...), co wskazuje na narzucony de facto przez przedsiębiorcę charakter tej oferty (i opłaty) – mimo deklaratorywnie ujętej dobrowolności. Także treść wzorca w zakresie obejmującym (...) jest sprzeczna z dobrymi obyczajami, bo przyspieszenie wypłaty pożyczki do 10 dni roboczych następuje nie wiadomo z jakiego średniego okresu wyjściowego – w tym zakresie zapis postanowień (...) jest całkowicie niejasny (klient nie wie, czy rzeczywiście uzyskuje jakąkolwiek korzyść). Z kolei Odroczenie/Obniżenie Rat tak naprawdę oznacza wydłużenie terminu spłaty całej pożyczki, a korzyść z nienaliczania odsetek w okresie maksymalnie 4 miesięcy jest nieproporcjonalnie (rażąco) niska w kontekście wysokości opłaty za (...).

Z kolei rozdzielenie dwu pozostałych abuzywnych opłat (przygotowawczej i wynagrodzenia prowizyjnego) jest sztuczne, gdyż nie sposób dostrzec rzeczywiście odmiennej funkcji i roli obu tych kosztów. Teoretycznie wszystkie „przygotowawcze”, „prowizyjne” opłaty (wynagrodzenia) mogły być – w zależności od inwencji autora wzorca umowy – dowolnie rozdrabniane z odnoszeniem do jakichś szczegółowych celów za pomocą branżowego słownictwa (np. dwadzieścia pięć różnych opłat po 1.000 zł), co i tak nie zmieniłoby istoty rzeczy, polegającej na obowiązku poniesienia przez konsumenta pewnego globalnego jednorazowego kosztu przy zawieraniu umowy. Ponieważ w danym przypadku suma tych opłat jest równa sumie pożyczki faktycznie wypłacanej konsumentowi, uznano, że są one sprzeczne z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy majątkowe, gdyż dochodzi tak naprawdę do **podwojenia** zadłużenia konsumenta, bez żadnych realnych korzyści po jego stronie. Nawet jeżeli koszty te łącznie nie przekraczają progu ustawowego (przewidzianego w art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim), to w danym przypadku są łącznie rażąco zbyt wysokie, a nie ma żadnych dowodów, aby problematyka decydowania o przyznaniu pozwanemu tej konkretnej pożyczki była złożona, skomplikowana, pracochłonna, uzasadniając tak znaczną korzyść majątkową po stronie pożyczkodawcy. Wzorzec umów „pośrednictwa/zlecenia” (k. 114) nie ma żadnej wartości dowodowej na potrzeby niniejszej, taki projekt może stworzyć każdy.

Sąd dostrzegł pewną niespójność pomiędzy wydrukiem z k. 112 a twierdzeniem pozwanego, że dotychczas spłacono 1086,72 zł. Uznano za wiarygodną tę ostatnią sumę (to pozwany zgodnie z art. 6 k.c. winien udowodnić, że spłacił więcej).

Nie uznano natomiast za skuteczne zaliczenia w/w wpłat na poczet odsetek umownych, gdyż wobec wyeliminowania znacznej części długu pozwanego, od którego naliczono odsetki, poprawność takiej operacji nie jest możliwa do zaakceptowania, a szczegółowe wyliczenia w tym względzie wymagałyby dopuszczenia dowodu z opinii biegłego (powód takiego wniosku nie składał). Ta sama przyczyna leży u podstaw niezasadzenia skapitalizowanych odsetek umownych, gdyż podstawa ich wyliczenia była z identycznych powodów nieprawidłowa.

Reasumując, pomniejszono wartość zaległego kapitału (25.000 zł) o sumę wpłat 1.086,72 zł, co oznacza, że do zasądzenia pozostaje 23.913,28 zł, przy czym w wyroku na skutek omyłki pisarskiej cyfra 9 została zastąpiona cyfrą

o (sąsiadujące cyfry na standardowej klawiaturze komputerowej). Omyłka w tym zakresie zostanie sprostowana odrębnym postanowieniem wydanym z urzędu.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w **punkcie I.** sentencji na mocy art. 101 Prawa wekslowego w zw. z art. 481 § 1 i § 2 k.c.

W punkcie II. sentencji powództwo w pozostałym zakresie oddalono w uwagi na treść art. 385¹-385²k.c.

Koszty

Powód wygrał proces w 38% i o kosztach orzeczono na mocy art. 100 k.p.c. Koszty powoda to: opłaty sądowe (757 zł, 2271 zł, 2968 zł), opłata za czynności radcy prawnego w stawce minimalnej za I. inst. (5.400 zł, § 2 pkt 6 rozp. MS z 28 września 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, ze zm.), za II inst. (5.400 zł / 2), z czego 38% to 5.362,94 zł.